

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa		
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) za ..... rok	Urząd Statystyczny w .....
Numer identyfikacyjny - REGON		Przekazać/wysłać w terminie do dnia 10 lutego 2000 r.
Symbol EKD ^{a)} <input type="text"/>		

Dział 0. Przeważający rodzaj działalności, na rzecz którego jednostka prowadzi prace B+R^{b)}

	1	Symbol (wypełnia US)
--	---	----------------------

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła finansowania

Wyszczególnienie		W tysiącach zł ze znakiem po przecinku	
0		1	
Nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione (bez amortyzacji środków trwałych) (wiersze 02 + 06)		01	
Nakłady bieżące ogółem (bez amortyzacji środków trwałych)		02	
w tym	nakłady osobowe	03	
	materiały	04	
	energia	05	
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe ogółem (wiersze 07+08+11)		06	
z tego	budynki i budowle oraz grunty i melioracje szczegółowe (grupy 1, 2, 0)	07	
	maszyny i urządzenia techniczne (grupy 3 - 6) oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie (grupa 8)	08	
	w tym zakup aparatury naukowo-badawczej	09	
	w tym z importu	10	
	środki transportowe (grupa 7)	11	
Amortyzacja środków trwałych		12	
<i>Z nakładów wewnętrznych (wiersz 01) przypada na środki: (suma wierszy od 13 do 19: w rubr. 1 i rubr. 2 = wiersz 01, w rubr. 1 = wiersz 02, w rubr. 2 = wiersz 06)</i>		bieżące	inwestycyjne
0		1	2
budżetowe		13	
placówek naukowych PAN i jednostek badawczo-rozwojowych		14	
szkół wyższych		15	
przedsiębiorstw		16	
prywatnych instytucji niedochodowych		17	
organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych		18	
własne		19	

^{a)} Według EKD podstawowy rodzaj działalności z zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym. ^{b)} Dział 0 wypełniają tylko placówki naukowe PAN i jednostki badawczo-rozwojowe; wykaz rodzajów działalności podano w załączniku do formularza.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R i źródła nabycia (w tys. zł ze znakiem po przecinku)

Ogółem (rubr. od 1 do 5 i 7+8)	Z tego przypada na							składki dla organizacji międzynarodowych
	prace nabyte od							
	placówek naukowych PAN	jednostek badawczo- rozwojowych	szkół wyższych	przedsię- biorstw	prywatnych instytucji niedochodowych		instytucji zagranicznych	
razem					w tym osób fizycznych			
0	1	2	3	4	5	6	7	8

Dział 3. Przychody, koszty bieżące i sprzedaż w zakresie działalności B+R (w tys. zł ze znakiem po przecinku)

Źródła przychodów (rubr. 1, 2, 3 i 4) Kierunki sprzedaży (rubr. 5)		Przychody z tytułu działalności B+R		Koszty bieżące prac (usług) B+R		Sprzedaż prac (usług) B+R (w cenach sprzedaży)
		z tytułu umów	dotacje, darowizny, zapisy i przekazane nieodpłatnie środki trwałe	wykonanych w jednostce (pełne koszty łącznie z amortyzacją)	nabytych z zewnątrz	
0		1	2	3	4	5
Ogółem	01					
Budżet państwa	KBN	02				
	pozostałe resorty ^{a)}	03				
Placówki naukowe PAN i jednostki badawczo-rozwojowe		04				
Szkoly wyższe		05				
Przedsiębiorstwa		06				
Prywatne instytucje nieochodowe		07				
w tym osoby fizyczne		08				
Organizacje międzynarodowe i instytucje zagraniczne		09				
Prace finansowane ze środków własnych		10				

^{a)} Środki własne resortów (poza środkami otrzymanymi z KBN).

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R i wynagrodzenia według grup stanowisk

Wyszczególnienie		Ogółem (rubr. 2+3+4)	Z tego		
			pracownicy naukowo- badawczy	technicy i pracownicy równorzędni	pozostały personel
0		1	2	3	4
Liczba osób (stan w dniu 31 XII)	1				
w tym pełnozatrudnionych	2				
Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy (ze znakiem po przecinku)	3				
Wynagrodzenia ^{a)} brutto ^{b)} pełnozatrudnio- nych w tys. zł (ze znakiem po przecinku)	4				

^{a)} Pełne wynagrodzenia (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki). ^{b)} Aktualnie obowiązujące.

Dział 5. Zatrudnieni w działalności B+R i wynagrodzenia według poziomu wykształcenia

Wyszczególnienie		Liczba osób (stan w dniu 31 XII)	Wynagrodzenia ^{a)} brutto ^{b)} pełnozatrudnionych w tys. zł (ze znakiem po przecinku)
0		1	2
Ogółem (wiersze od 2 do 8)		1	
Z tytułem naukowym profesora I		2	
Ze stopniem naukowym	doktora	3	
	doktora habilitowanego	4	
Z wykształceniem	wyższym (z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata)	5	
	połecalnym (pomaturalnym) i średnim zawodowym	6	
	średnim ogólnokształcącym	7	
	innym	8	

^{a)} Pełne wynagrodzenia (ze wszystkich rodzajów działalności jednostki). ^{b)} Aktualnie obowiązujące.

Dział 6. Dane uzupełniające

Wyszczególnienie			W tysiącach zł ze znakiem po przecinku	
0			1	
Z nakładów bieżących ogółem (dział 1, wiersz 02 = dział 6, wiersz 01 + 02 + 03) przypada na:	badania	podstawowe	01	
		stosowane	02	
	prace rozwojowe		03	
Wartość prac B+R wykonanych za granicą i finansowanych przez instytucje zagraniczne, przekazanych jednostce nieodpłatnie			04	
Wartość prac własnych B+R (z działu 3 wiersz 10) wykorzystanych w jednostce (w cenach rynkowych)			05	
Aparatura naukowo-badawcza	zaliczona do środków trwałych	wartość brutto stan w dniu 31 XII	06	
		umorzenie	07	
	otrzymana nieodpłatnie ^{a)} w roku sprawozdawczym		08	
	specjalna (nie zaliczona do środków trwałych, lecz spełniająca kryteria zaliczania do nich)	przychód w roku sprawozdawczym		09
		w tym z importu		10
Koszty bieżące działalności innej niż B+R	ogólnotechnicznej i wspomagającej badania (DOT)		11	
	produkcyjnej i usługowej		12	
	w tym prac wdrożeniowych		13	
	badań rutynowych		14	
	pozostalej		15	
Ogólna liczba osób zatrudnionych w jednostce ^{b)} (stan w dniu 31 XII)			16	

^{a)} Bez aparatury specjalnej przeniesionej w ciągu roku do środków trwałych. ^{b)} Pełno- i niepełnozatrudnionych.

.....
(imię, nazwisko i telefon osoby,
która sporządziła sprawozdanie)

.....
(miejsowość, data)

.....
(pieczęć imienna i podpis osoby
działającej w imieniu sprawozdawcy)

Załącznik do formularza PNT-01

Wykaz rodzajów działalności

Lp.	Rodzaje działalności	Symbol działu (grupy, klasy) EKD
1	Rolnictwo i łowiectwo	01
2	Gospodarka leśna	02
3	Rybolówstwo i rybactwo	05
4	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego, wydobywanie torfu	10
5	Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego; usługi związane z eksploatacją /bez poszukiwań/	11
6	Kopalnictwo rud metali	13
7	Pozostałe górnictwo i kopalnictwo	12+14
8	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	15
9	Produkcja wyrobów tytoniowych	16
10	Produkcja tkanin	17
11	Produkcja odzieży oraz futrzarstwo	18
12	Produkcja skóry i wyrobów ze skóry	19
13	Produkcja drewna i wyrobów z drewna z wyjątkiem mebli	20
14	Produkcja celulozowo-papiernicza	21
15	Działalność wydawnicza i poligraficzna oraz reprodukcja zapisanych nośników informacji	22
16	Produkcja koksu, przetworów ropy naftowej i pochodnych	23
17	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (bez środków farmaceutycznych i zielarskich)	24 bez 24.4
18	Produkcja środków farmaceutycznych i zielarskich	24.4
19	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	25
20	Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	26
21	Produkcja żelaza i stali	27.1+27.2+27.3+27.51+27.52
22	Produkcja metali nieżelaznych	27.4+27.53+27.54
23	Produkcja wyrobów z metali (bez maszyn i urządzeń)	28
24	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowanych	29
25	Produkcja maszyn biurowych i komputerów	30
26	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej	31
27	Produkcja diod, lamp i innych elementów elektronicznych	32.1
28	Produkcja nadajników i odbiorników telewizyjnych i radiowych i wyposażenia dodatkowego oraz aparatów dla telefonii i telegrafii przewodowej	32 bez 32.1
29	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych oraz zegarów i zegarków	33
30	Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	34
31	Budowa i naprawy statków i łodzi	35.1
32	Produkcja statków powietrznych i kosmicznych	35.3
33	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	35 bez 35.1 i 35.3
34	Produkcja mebli	36.1
35	Pozostała działalność produkcyjna	36 bez 36.1
36	Zagospodarowanie odpadów	37
37	Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	40+41
38	Budownictwo	45
39	Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego	50+51+52
40	Hotele i restauracje	55
41	Transport i składowanie	60+61+62+63
42	Działalność poczty i kurierów	64.1
43	Telekomunikacja	64.2
44	Pośrednictwo finansowe	65+66+67
45	Doradztwo w zakresie oprogramowania i dostarczanie oprogramowania	72.2
46	Pozostałe usługi w zakresie informatyki i działalności pokrewnej	72 bez 72.2
47	Obsługa nieruchomości, wynajem oraz pozostała działalność związana z prowadzeniem interesów	70+71+74
48	Administracja publiczna	75 bez 75.22
49	Działalność w zakresie obronności	75.22
50	Edukacja	80
51	Ochrona zdrowia i opieka socjalna	85
52	Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	90+91+92+93
53	Organizacje i zespoły międzynarodowe	99
54	Prace B+R trudne do sklasyfikowania wg rodzajów działalności wymienionych w punktach 1-53	x

OBJAŚNIENIA do formularza PNT-01 za rok 1999

Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) na formularzach PNT-01 i PNT-01/s (mutacja dla szkół wyższych) służy do oceny potencjału naukowo-badawczego kraju i do opracowania rachunku satelitarne go nauki, stanowiącego uszczegółowienie rachunków narodowych gospodarki narodowej w zakresie działalności B+R. Obejmuje ono informacje w zakresie tematycznym dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w podręczniku metodologicznym zwanym *Frascati Manual*, stosowanych w krajach członkowskich Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Unii Europejskiej.

Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja elementu niepewności. Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe** (patrz objaśnienia do wierszy 01- 03 w dziale 6).

W przypadku posiadania przez jednostkę sprawozdawczą oddziałów, filii lub zakładów znajdujących się na terenie innych województw aniżeli siedziba centrali, należy sporządzić oprócz zbiorczego sprawozdania dla całej jednostki, także odrębne sprawozdania dla poszczególnych województw, w których te oddziały czy zakłady się znajdują. Sprawozdania te należy dołączyć do sprawozdania zbiorczego.

Dane podane w sprawozdaniu powinny być w zasadzie porównywalne z odpowiednimi danymi w sprawozdaniu za rok poprzedzający rok sprawozdawczy. W przypadku występowania różnic, wynoszących ponad 25% danych, zawartych w poprzednim sprawozdaniu, należy omówić przyczyny ich wystąpienia i załączyć to omówienie do sprawozdania.

W przypadku braku ewidencji podstawowej, umożliwiającej sporządzenie sprawozdania w pełnym zakresie, co może mieć miejsce np.: w przedsiębiorstwach prowadzących działalność B+R, dopuszcza się możliwość wykazywania danych szacunkowych z odpowiednią adnotacją.

Dział 0. Przeważający rodzaj działalności, na którego rzecz jednostka prowadzi prace B+R

W dziale 0, który wypełniają tylko placówki naukowe PAN i jednostki badawczo-rozwojowe, tj. podmioty działające na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. Nr 36 poz. 70, wraz z późniejszymi zmianami) i placówki naukowe PAN, podaje się przeważający rodzaj działalności, na którego rzecz jednostka wykonuje prace B+R. Należy tu uwzględnić wszystkie prace B+R prowadzone przez jednostkę, tzn. zarówno prace własne, jak i świadczone usługi badawcze. Przy wypełnianiu działu 0 należy posługiwać się wykazem rodzajów działalności, stanowiącym załącznik do formularza.

Dział 1. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R i źródła finansowania

W dziale 1 należy wykazywać nakłady finansowe poniesione w roku sprawozdawczym wyłącznie na działalność B+R wykonaną wewnątrz jednostki sprawozdawczej. W dziale tym nie należy uwzględniać nakładów związanych z innymi rodzajami działalności prowadzonymi przez jednostkę, takimi jak: produkcja i usługi, w tym prace wdrożeniowe, działalność dydaktyczna, działalność ogólnotechniczna i wspomagająca badania (unifikacja i typizacja wyrobów, ochrona własności intelektualnej i przemysłowej, ekspertyzy, opinie i oceny naukowe, informacja naukowo-

techniczna, działalność bibliotek naukowych, popularyzacja osiągnięć nauki i techniki oraz działalność wydawnicza) czy badania rutynowe (geologiczne, meteorologiczne, skażenia środowiska, silników elektrycznych itp.).

W wierszu 01 podaje się **nakłady wewnętrzne**, czyli nakłady poniesione w roku sprawozdawczym na prace B+R wykonane w jednostce sprawozdawczej, niezależnie od źródła pochodzenia środków. Nakłady wewnętrzne na prace B+R obejmują zarówno nakłady bieżące, jak i nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, lecz nie obejmują amortyzacji tych środków. Nakłady te podaje się w ujęciu brutto, nawet jeśli aktualne koszty mogły być niższe z powodu ulg czy rabatów przyznanych po wykonaniu prac B+R.

W wierszu 02 podaje się **nakłady bieżące** ogółem poniesione w roku sprawozdawczym wyłącznie na działalność B+R. Są to nakłady osobowe (wyjaśnienie pojęcia nakładów osobowych podano w objaśnieniach do wiersza 03), a także koszty zużycia materiałów, przedmiotów nietrwałych i energii, koszty usług obcych (innych niż B+R) obejmujące: obróbkę obcą, usługi transportowe, remontowe, bankowe, pocztowe, telekomunikacyjne, informatyczne, wydawnicze, komunalne itp., koszty podróży służbowych oraz pozostałe koszty obejmujące w szczególności podatki i opłaty obciążające koszty działalności i zyski, ubezpieczenia majątkowe i ekwiwalenty na rzecz pracowników - w części, w której dotyczą działalności B+R. Nakłady bieżące ogółem nie obejmują amortyzacji środków trwałych, a także podatku VAT.

W wierszu 03 podaje się **nakłady osobowe** związane z działalnością B+R poniesione przez jednostkę w roku sprawozdawczym. Nakłady te obejmują: wynagrodzenia brutto (osobowe, bezosobowe i honoraria oraz nagrody i wypłaty z zysku do podziału), narzuty na wynagrodzenia obciążające zgodnie z przepisami pracodawcy, w tym ubezpieczenia społeczne, a także stypendia uczestników studiów doktorskich prowadzących prace B+R. Do nakładów osobowych nie należy wliczać kosztów pracy osób świadczących usługi pośrednie, nie uwzględnianych w danych o personelu B+R (np. pracowników ochrony i administracji, bibliotek centralnych, wydziałów informatycznych), które to koszty w części przypadającej na działalność B+R są włączane do nakładów bieżących, wykazywanych w wierszu 02.

W wierszu 04 podaje się **koszty zużycia materiałów** (łącznie z przychodem aparatury specjalnej), pomniejszone o wartości podlegających wycenie, przyjętych do magazynu lub sprzedanych odpadów użytkowych, także opakowań.

W wierszu 05 podaje się **zużycie energii**, w tym paliw i gazów technicznych.

W wierszach od 06 do 11 podaje się **nakłady inwestycyjne** poniesione w roku sprawozdawczym na środki trwałe, związane z działalnością B+R: ogółem (wiersz 06) oraz według rodzajów środków trwałych (wiersze 07, 08 i 11). W wierszach tych należy podać informacje o nakładach na nowe środki trwałe, nakładach na zakup (przejęcie) używanych środków trwałych oraz na pierwsze wyposażenie inwestycji nie zaliczane do środków trwałych, a nabyte ze środków inwestycyjnych. Wartość nakładów inwestycyjnych powinna obejmować zarówno nakłady na środki trwałe związane z działalnością B+R oddane do użytku w roku sprawozdawczym, jak też nakłady poniesione w tym okresie na inwestycje nie zakończone (tj. na przyszłe środki trwałe związane z działalnością B+R). Do klasyfikowania nakładów inwestycyjnych według rodzajów środków trwałych należy posługiwać się aktualnie obowiązującą Klasyfikacją Rodzajową Środków Trwałych.

W wierszu 09 należy podać wartość zakupu w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do

środków trwałych (bez wartości aparatury specjalnej przeniesionej w ciągu roku do środków trwałych) (patrz objaśnienia do wierszy 06 i 09 w dziale 6).

W wierszach od 13 do 19 podaje się nakłady wewnętrzne faktycznie poniesione w roku sprawozdawczym na działalność B+R według źródeł pochodzenia środków. W wierszu 13 należy wykazać środki na naukę pochodzące z budżetu państwa (Komitet Badań Naukowych i inne resorty). W wierszach od 14 do 17 należy podać środki otrzymane za prace B+R od instytucji krajowych: placówek naukowych PAN i jednostek badawczo-rozwojowych, szkół wyższych, przedsiębiorstw i prywatnych instytucji niedochodowych (patrz objaśnienia do wiersza 17). Podając dane w wierszach od 14 do 17 należy kierować się pierwotnym pochodzeniem środków. Oznacza to, że w wierszach tych należy podawać tylko, te spośród środków otrzymanych od wymienionych instytucji, które były środkami własnymi tych instytucji (patrz objaśnienia do wiersza 19). Środki, które jednostka sprawozdawcza uzyskała za prace B+R jako podwykonawca, lecz które to środki instytucje zamawiające otrzymały z budżetu państwa (np. jako tzw. grant z Komitetu Badań Naukowych na realizację określonego projektu badawczego), należy wykazać w wierszu 13 jako środki budżetowe.

W wierszu 17 podaje się środki finansowe wydatkowane w roku sprawozdawczym na prace B+R, pochodzące od prywatnych instytucji niedochodowych, tzn. instytucji nie nastawionych na zysk. Do prywatnych instytucji niedochodowych zalicza się fundacje (np. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej), partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystwa i stowarzyszenia (zawodowe, naukowe, religijne itp.) oraz osoby fizyczne i organizacje zajmujące się promocją, finansowaniem lub innymi formami wspomagania badań naukowych.

W wierszu 19 podaje się środki własne jednostki, wydatkowane w roku sprawozdawczym na działalność B+R. Przez środki własne należy rozumieć środki finansowe uzyskane ze sprzedaży patentów, prac ochronnych, licencji na stosowanie wynalazków i wzorów użytkowych, projektów racjonalizatorskich stanowiących własność jednostki oraz innych osiągnięć naukowych i technicznych, prac z zakresu działalności ogólnotechnicznej, prac wdrożeniowych (w tym nadzoru autorskiego) i produkcji doświadczalnej, unikalnych urządzeń, aparatury i przedmiotów majątkowych oraz środki z odpłatnej działalności diagnostycznej, leczniczej, rehabilitacyjnej, artystycznej, doświadczalnej itp. i z pozostałej działalności gospodarczej i usługowej, a także środki z udziałów w działalności podmiotów gospodarczych, środki z darowizn, zapisów, spadków i ofiarności publicznej oraz z odsetek od lokat bankowych.

Dział 2. Nakłady zewnętrzne na działalność B+R i źródła nabycia

W dziale 2 w rubrykach od 1 do 8 podaje się nakłady zewnętrzne na działalność B+R, poniesione w roku sprawozdawczym na prace B+R wykonane poza jednostką sprawozdawczą przez innych wykonawców (podwykonawców) krajowych i od nich nabyte oraz nakłady poniesione przez jednostkę sprawozdawczą na prace B+R wykonane za granicą według źródeł ich nabycia. Do nakładów zewnętrznych zalicza się również składki oraz inne środki przekazywane na rzecz międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń naukowych, takich jak np.: CERN, ESF, Zjednoczony Instytut Badań Jądrowych itp. (w części dotyczącej działalności B+R).

Dział 3. Przychody, koszty bieżące i sprzedaż w zakresie działalności B+R

Dział ten, w odróżnieniu od działu 1 i działu 2 - obejmuje pełne przychody jednostki sprawozdawczej w okresie sprawozdawczym z tytułu zawartych umów oraz dotacji lub darowizn w podziale według źródeł pochodzenia tych przy-

chodów, koszty bieżące prac (usług) B+R wykonanych lub nabytych ze środków uzyskanych z wyżej wymienionych przychodów oraz sprzedaż w podziale według kierunków tej sprzedaży.

W rubryce 1 podaje się przychody uzyskane w roku sprawozdawczym z tytułu zawartych umów na wykonanie prac (usług) B+R, poza przychodami wymienionymi w rubryce 2, w podziale według źródeł tych przychodów.

W rubryce 2 podaje się dotacje na działalność statutową i inwestycje oraz darowizny i subwencje - otrzymane przez jednostkę sprawozdawczą, po odjęciu ewentualnych zwrotów w roku sprawozdawczym jednostce dotującej (darowującej). Darowizny w formie materialnej podaje się w cenach rynkowych. Wyniki prac wykonanych w oparciu o te środki nie mogą być sprzedawane darczyńcom (jednostkom dotującym), a zatem nie należy ich wykazywać w odpowiednich wierszach w rubryce 5.

W rubryce 3 podaje się pełne koszty bieżące (łącznie z amortyzacją), poniesione na prace (usługi) B+R wykonane w okresie sprawozdawczym w jednostce sprawozdawczej, łącznie z wartością aparatury naukowo-badawczej nabytej lub wytworzonej dla wykonania wspomnianych prac - tzw. specjalnej. Dane podane w wierszu 01 powinny być zgodne z sumą danych w wierszach 02 i 12 w dziale 1. Suma danych podanych w wierszach 02 i 03, powiększonych o nakłady na prace B+R, wykonane ze środków budżetowych przez jednostkę sprawozdawczą jako podwykonawcę (patrz objaśnienia do działu 1, wiersze 13-19 i objaśnienia do działu 3, wiersze 02 i 03) powinna odpowiadać danym podanym w dziale 1, wiersz 13, rubryka 1 powiększonym o odpowiadającą im amortyzację.

W rubryce 4 podaje się koszty bieżące prac (usług) B+R nabytych od różnych wykonawców zewnętrznych (podwykonawców), w podziale według źródeł przychodów, tzn. według grup jednostek, które zamówiły prace B+R w jednostce sprawozdawczej i dla których prace te były wykonywane, co odróżnia to ujęcie od podziału nakładów zewnętrznych w rubrykach od 1 do 8 działu 2, w którym są one wykazywane według grup jednostek, od których nabyto prace B+R. Dane podane w wierszu 01 powinny być zgodne z danymi z rubryki 0 w dziale 2, o ile nakłady zewnętrzne nie były ponoszone także na inwestycje u podwykonawców (w tym przypadku dane w wierszu 01 powinny być mniejsze od danych wykazanych w rubryce 0 w dziale 2).

W rubryce 5 podaje się wartość prac B+R sprzedanych przez jednostkę sprawozdawczą (przekazanych do KBN lub innego resortu) w cenach sprzedaży. Dane podane w tej rubryce powinny w zasadzie odpowiadać danym zawartym w odpowiednich wierszach w rubryce 1, o ile sprzedaż (przekazanie do KBN lub innego resortu) dotyczyła wyłącznie prac wykonanych przez jednostkę na podstawie umów zawartych w roku sprawozdawczym. Istotne różnice między odpowiednimi danymi w wymienionych rubrykach (1 i 5), mogące wystąpić, zwłaszcza w wierszu 02 i wierszu 03, w przypadku przekazania do KBN (innego resortu) prac z lat ubiegłych bądź (i) sprzedaży rynkowej części lub całości wyników tych prac innym jednostkom, powinny być omówione w załączeniu do sprawozdania.

W wierszu 01 należy podać w rubrykach 1 i 2 sumę danych z wierszy od 02 do 07 i z wiersza 09, a w rubrykach od 3 do 5 - sumę danych z wierszy od 02 do 07 oraz z wierszy 09 i 10.

W wierszach 02 i 03 w rubrykach 1 i 2 podaje się środki otrzymane bezpośrednio z KBN (wiersz 02) lub innych resortów (wiersz 03). Nie podaje się tu, w odróżnieniu od wiersza 12 w dziale 1, środków pochodzących z budżetu państwa, a otrzymanych przez jednostkę sprawozdawczą jako podwykonawcę prac B+R od jednostek zamawiających te prace. Środki takie należy podać jako otrzymane od zamawiającego, np. jednostki badawczo-rozwojowej.

W wierszu 02 w rubrykach 1 i 2 podaje się odpowiednio środki na działalność B+R pochodzące z budżetu państwa, a otrzymane z Komitetu Badań Naukowych (w rubryce 1 - z tytułu umów, np. tzw. grantów, a w rubryce 2 - np. dotacje na działalność statutową). W rubryce 5 podaje się wartość prac przekazanych do KBN w wyniku realizacji zawartych umów, a także sprzedanych przez jednostkę sprawozdawczą innym jednostkom.

W wierszu 03 w rubrykach 1 i 2 podaje się środki na działalność B-R, pochodzące z budżetu państwa, a otrzymane ze środków innych resortów niż KBN.

W wierszu 07 podaje się dane dotyczące instytucji nie nastawionych na zysk (patrz objaśnienia do działu 1, wiersz 17).

W wierszu 10 podaje się dane dotyczące prac B+R finansowanych ze środków własnych jednostki sprawozdawczej (patrz objaśnienia do działu 1, wiersz 19).

Dział 4. Zatrudnieni w działalności B+R i wynagrodzenia według grup stanowisk

Dział 4 dotyczy wyłącznie pracowników związanych bezpośrednio z działalnością B+R, przeznaczających na tę działalność co najmniej 10% swojego czasu pracy. Pracowników nie związanych bezpośrednio z tą działalnością oraz pracowników przeznaczających na tę działalność mniej niż 10% swojego ogólnego czasu pracy nie należy wykazywać.

W sprawozdaniu należy uwzględnić **wszystkich** pracowników związanych z działalnością B+R niezależnie od źródła finansowania, łącznie z tymi zatrudnionymi, którzy prace B+R wykonują na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

W wierszu 1 podaje się liczbę osób związanych z działalnością B+R, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII, dla których jednostka jest **głównym miejscem pracy**, zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Zalicza się tu osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia, skierowane za granicę w celach badawczych. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty.

W wierszu 2 podaje się liczbę pełnozatrudnionych związanych z działalnością B+R, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII. Za pełnozatrudnionych należy uważać osoby, z którymi została zawarta umowa o pracę na czas określony lub nie określony, które pracują w pełnym wymiarze godzin pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy w danej instytucji i są wynagradzane z osobowego funduszu plac.

W wierszu 3 podaje się liczbę zatrudnionych w działalności B+R w roku sprawozdawczym, łącznie z wykonującymi prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło - w jednostkach przeliczeniowych zwanych ekwiwalentami pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) lub osobolata są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności B+R. Miernik ten pozwala na uniknięcie przeszacowania liczby personelu B+R, wynikającego z faktu, że wiele osób związanych z tą działalnością część swojego czasu pracy przeznaczają na zajęcia inne niż B+R, takie jak np.: zajęcia dydaktyczne ze studentami, praca administracyjna, służba zdrowia, kontrola jakości itp., a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny etat bądź rozpoczyna pracę w danej instytucji lub rezygnuje z niej w trakcie roku kalendarzowego. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osobo-rok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczegól-

nych pracowników w ciągu roku sprawozdawczego przy pracach B+R do pełnego czasu pracy obowiązującego w danej instytucji na danym stanowisku pracy, posługując się przy tym następującymi przykładami:

- pracownik pracujący na całym etacie poświęcający w ciągu roku sprawozdawczego na działalność B+R:
  - a) 90% lub więcej ogólnego czasu pracy 1,0 EPC
  - b) 75% ogólnego czasu pracy 0,75 EPC
 (w zaokrągleniu: 0,8)
- c) 50% ogólnego czasu pracy 0,5 EPC
- pracownik pracujący na 0,5 etatu i poświęcający na działalność B+R:
  - a) 90% lub więcej swojego ogólnego czasu pracy 0,5 EPC
  - b) 50% swojego ogólnego czasu pracy 0,25 EPC
 (w zaokrągleniu: 0,3)
- pracownik zatrudniony w danej jednostce w roku sprawozdawczym przez 6 miesięcy na całym etacie i poświęcający 90% lub więcej swojego ogólnego czasu pracy na działalność B+R 0,5 EPC
- osoba wykonująca prace B+R na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło - pełny, faktyczny czas pracy w roku sprawozdawczym ze wszystkich umów, podany jako odpowiedni ułamek rocznego czasu pracy.

Przy wyliczaniu EPC nie należy odejmować urlopów wypoczynkowych, absencji chorobowej oraz innych nieobecności usprawiedliwionych (poza urloпами bezpłatnymi).

W przypadku braku odpowiedniej ewidencji dopuszcza się możliwość zastosowania szacunków w oparciu o wielkość nakładów osobowych.

Liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy wykazana w wierszu 3 w zasadzie powinna być mniejsza lub co najwyżej równa liczbie osób wykazanej w wierszu 1, o ile jednostka nie zatrudniała pracowników na umowy zlecenia lub umowy o dzieło.

W rubryce 2 wykazuje się pracowników naukowo-badawczych związanych z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać:

- pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynierjno-technicznych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk i w jednostkach badawczo-rozwojowych,
- pracowników naukowych i innych z wykształceniem wyższym zatrudnionych w działalności badawczo-rozwojowej w innych jednostkach prowadzących prace B+R,
- uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace B+R.

W rubryce 3 wykazuje się techników i - w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych - pracowników równorzędnych związanych z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników inżynierjno-technicznych z wykształceniem średnim i policealnym (pomaturalnym) zatrudnionych w placówkach naukowych PAN i jednostkach badawczo-rozwojowych, zaś w jednostkach innych należy zaliczać pracowników z wykształceniem średnim technicznym lub zasadniczym zawodowym realizujących zadania polegające na praktycznym zastosowaniu określonych koncepcji i metod.

W rubryce 4 wykazuje się pozostały personel związany z działalnością B+R. Do kategorii tej należy zaliczać pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac B+R lub bezpośrednio z nimi związanych. Do grupy tej zalicza się także personel zajmujący się głównie sprawami finansowymi i kadrowymi, o ile wiążą się one bezpośrednio z działalnością B+R. Nie zalicza się tu personelu świadczącego usługi pośrednie, takiego jak np. personel stołówek, personel zajmujący się utrzymaniem czystości czy straż przemysłowa.

W wierszu 4 wykazuje się pełne (tzn. dotyczące wszystkich rodzajów działalności prowadzonej przez jednostkę)

wynagrodzenia brutto pracowników pełnozatrudnionych związanych z działalnością B+R (patrz wiersz 2), obejmujące wynagrodzenia osobowe łącznie z wypłatami z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej; bez wynagrodzeń dla pracowników obcych.

Dział 5. Zatrudnieni w działalności B+R i wynagrodzenia według poziomu wykształcenia

W **dziale 5** podaje się liczbę osób związanych z działalnością B+R, będących w stanie ewidencyjnym jednostki w dniu 31 XII, według poziomu wykształcenia. Dane podaje się bez przeliczania zatrudnionych na pełne etaty. Dane w **wierszu 1**, rubryka 1 (ogółem) powinny być zgodne z danymi w **dziale 4**, wiersz 1, rubryka 1.

W **wierszach od 2 do 8 w rubryce 1** podaje się odpowiednio liczby osób z tytułem naukowym profesora, stopniem naukowym doktora i doktora habilitowanego oraz z wykształceniem:

- wyższym, tzn. posiadające tytuł zawodowy magistra, inżyniera, lekarza lub licencjata (licencjat jest tytułem zawodowym nadawanym absolwentom wyższych zawodowych studiów humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych, społecznych, ekonomicznych, wychowania fizycznego, turystyki, rekreacji, rehabilitacji ruchowej oraz medycznej - z wyjątkiem lekarskich i stomatologicznych),
- policealnym (pomaturalnym) i średnim zawodowym (łącznie z zasadniczym zawodowym),
- średnim ogólnokształcącym,
- pozostałym (w tym podstawowym i niepełnym podstawowym).

Osoby związane z działalnością B+R należy zaliczać do właściwych kategorii na podstawie **najwyższego** posiadanego przez nie poziomu wykształcenia (tytułu, stopnia naukowego).

W **rubryce 2** podaje się pełne wynagrodzenia brutto pełnozatrudnionych w ujęciu analogicznym do przyjętego w **dziale 4**, wiersz 4.

Dział 6. Dane uzupełniające

W **wierszu 01** podaje się nakłady bieżące przypadające na badania podstawowe. **Badania podstawowe** są to prace teoretyczne i eksperymentalne, podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia lub poszerzenia wiedzy na temat przyczyn zjawisk i faktów, nie ukierunkowane w zasadzie na uzyskanie konkretnych zastosowań praktycznych.

W **wierszu 02** podaje się nakłady bieżące przypadające na badania stosowane. **Badania stosowane** są to prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy mającej konkretne zastosowania praktyczne. Polegają one bądź na poszukiwaniu możliwych zastosowań praktycznych dla wyników badań podstawowych bądź na poszukiwaniu nowych rozwiązań pozwalających na osiągnięcie z góry założonych celów praktycznych. Wynikami badań stosowanych są modele próbne wyrobów, procesów czy metod.

W **wierszu 03** podaje się nakłady bieżące przypadające na prace rozwojowe. **Prace rozwojowe** są to prace w szczególności: konstrukcyjne, technologiczno-projektowe oraz doświadczalne, polegające na zastosowaniu istniejącej już wiedzy, uzyskanej dzięki pracom badawczym lub jako wynik doświadczenia praktycznego, do opracowania nowych lub istotnego ulepszenia istniejących materiałów, urządzeń, wyrobów, procesów, systemów czy usług, łącznie z przygotowaniem prototypów oraz instalacji pilotowych. Kategoria ta nie występuje w zasadzie w dziedzinie nauk humanistycznych. W **wierszu** tym nie należy wykazywać nakładów na prace wdrożeniowe (patrz objaśnienia do wierszy 11-15), których nie zalicza się do działalności B+R.

W **wierszu 05** podaje się wartość prac własnych B+R (z wiersza 10 w **dziale 3**), wykorzystanych w jednostce, w cenach, które jednostka, według posiadanego rozeznania, mogłaby uzyskać przy ich sprzedaży. W przypadku braku takie-

go rozeznania, wartość tych prac należy oszacować na podstawie ich kosztów własnych powiększonych o odpowiedni, ustalony przez jednostkę zysk.

W **wierszu 06** podaje się wartość ewidencyjną, figurującą w księgach, tzn. bez potrącenia umorzeń, aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, stosowanej przy pracach B+R, według stanu w dniu 31 XII. Do **aparatury naukowo-badawczej** zalicza się zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej nie zalicza się sprzętu komputerowego i innych urządzeń nie wykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

W **wierszu 07** należy podać wartość umorzenia aparatury naukowo-badawczej wykazanej w **wierszu 06**, według stanu w dniu 31 XII.

W **wierszu 08** należy podać wartość aparatury naukowo-badawczej zaliczonej do środków trwałych, otrzymanej nieodpłatnie w roku sprawozdawczym (na przykład w formie darowizny).

W **wierszu 09** należy podać przychód w roku sprawozdawczym aparatury naukowo-badawczej specjalnej - nie zaliczanej do środków trwałych, lecz spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych. **Aparatura naukowo-badawcza specjalna** są to zestawy narzędzi lub urządzeń laboratoryjnych nabyte do wykonania określonej pracy badawczej bądź rozwojowej lub wytworzone w toku jej wykonywania ze środków pozainwestycyjnych jednostki, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 1991 r. w sprawie szczególnych zasad gospodarowania środkami budżetu państwa przeznaczonymi na naukę - § 6, pkt 2 (Dz. U. Nr 76, poz. 334 i Dz. U. z 1998 r. Nr 12, poz. 46).

W **wierszu 10** należy podać wartość przychodu aparatury naukowo-badawczej specjalnej z importu, przyjmując jako kryterium importu kraj wytworzenia przeważającej części elementów tej aparatury, a nie siedzibę dostawcy, którym może być np. firma krajowa.

W **wierszach od 11 do 15** należy podać koszty bieżące (łącznie z amortyzacją środków trwałych) działalności innej niż B+R, prowadzonej przez jednostkę, tzn. działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania (DOT), produkcyjnej i usługowej, w tym prac wdrożeniowych (tj. prac związanych z uruchomieniem produkcji nowych i zmodernizowanych wyrobów lub zastosowaniem nowych metod wytwarzania, a w szczególności z wykonaniem dokumentacji technicznej, oprzyrządowania, próbnych instalacji, próbnej serii nowego wyrobu, przeprowadzeniem poprawek po próbach itp.) oraz badań rutynowych (są to na przykład: rutynowe opracowywanie map topograficznych, rutynowe pomiary geologiczne, hydrologiczne, oceanograficzne i meteorologiczne, obserwacje astronomiczne, badania skażenia środowiska, jakości produkcji, w tym atestacja) i działalności pozostałej.

W **wierszu 11** należy podać koszty działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania (DOT). Obejmuje ona w szczególności: normalizację, unifikację i typizację wyrobów, ochronę własności intelektualnej i przemysłowej, ekspertyzy, opinie i oceny naukowe, informację naukowo-techniczną, działalność bibliotek naukowych, popularyzację osiągnięć nauki i techniki oraz działalność wydawniczą (rozdz. 1, art. 3 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych) (Dz. U. Nr 8, poz. 28 z późniejszymi zmianami).

W **wierszu 16** podaje się ogólną liczbę zatrudnionych (pełno- i niepełno-) w jednostce w działalności B+R i we wszystkich pozostałych rodzajach działalności, według stanu w dniu 31 XII.